

СИЛАБУС КУРСУ

Особливості здійснення державного контролю (харчового контролю) та державного ветеринарно-санітарного контролю в умовах воєнного стану

Ступінь вищої освіти – доктор філософії (*PhD*)

Освітньо-наукова програма «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза»

Кількість кредитів ECTS – 4

Рік навчання – 2, семестр – 3

Мова викладання – українська

Керівник курсу:

д.в.н., професор **Лясота Василь Петрович**

lyasota777@gmail.com.net; +380983346391

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «Особливості здійснення державного контролю (харчового контролю та державного ветеринарно-санітарного контролю в умовах воєнного стану)» спрямована на формування у аспірантів системи знань з питань щодо нормативно-правової бази забезпечення раціональної організації санітарного режиму потужностей, що забезпечує порядок контролю безпечності продукції тваринного походження під час воєнного стану та післявоєнний час, вивчення гігієнічних та ветеринарно-санітарних вимог до факторів зовнішнього середовища, умов утримання тварин та вивчення теоретичних основ етології, добробуту згідно Європейських вимог.

ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ

Розуміти філософсько-світоглядні засади, сучасні тенденції, напрями і закономірності розвитку вітчизняної науки в умовах глобалізації суспільного життя та інтернаціоналізації науково-освітньої діяльності; володіти загальною та спеціальною методологією наукового пізнання, застосування здобутих знань у практичній діяльності; формулювати наукову проблему та її робочі гіпотези на основі переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики; здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; критично оцінювати наукові досягнення сучасної ветеринарної медицини, ветеринарної гігієни, санітарії і експертиза; вирішувати наукові завдання та проблеми у галузі ветеринарної медицини, неспецифічної профілактики хвороб тварин, їх благополуччя та доброту, етології; порядок контролю безпечності продукції тваринного походження під час воєнного стану та післявоєнний час. Створювати нові знання через оригінальні дослідження, якість яких може бути визнана на національному та міжнародному рівнях; аналізувати науковий доробок у напрямі забезпечення благополуччя, добробуту тварин за дотримання санітарно-гігієнічних вимог; володіти специфікою і структурою аналізу неспецифічної профілактики хвороб тварин, їх благополуччя та доброту, етології, інформацією щодо сучасного стану і тенденцій розвитку світової і вітчизняної

ветеринарної науки; послідовне розроблення системи забезпечення гігієнічних та ветеринарно-санітарних вимог до факторів зовнішнього середовища, умов утримання тварин та забезпечення їх добробуту і права; критичний аналіз різних інформаційних джерел, авторських методик, конкретних освітніх, наукових та професійних текстів у галузі ветеринарної медицини, санітарії, гігієни щодо вирощування тварин, їх благополуччя та добробуту; моделювання загальної ветеринарної превенції на підприємствах з виробництва і переробки продукції тваринництва, яка охоплює ветеринарно-санітарне оцінювання систем і способів утримання тварин, безпечності кормів, кормових добавок тощо, технологічного обладнання, способів догляду, годівлі, а також забезпечення належного санітарного стану тваринницьких потужностей в умовах воєнного стану..

СТРУКТУРА КУРСУ

Години (лек./ сем.)	Тема	Результати навчання	Завдання
2/3	Тема 1. Заходи державного контролю за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин під час воєнного стану та післявоєнний час.	Знати і розуміти особливості державного контролю за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин під час воєнного стану та післявоєнний час.	питання
2/3	Тема 2. Визначення поняття про харчові продукти як дисципліни, цілі, завдання і методи досліджень.	Знати і розуміти поняття про харчові продукти, особливості оцінки якості та безпечності під час воєнного стану та післявоєнний час.	питання
2/3	Тема 3. Побічні продукти тваринного походження.	Знати і розуміти вплив зовнішнього середовища на якість та безпечність продуктів тваринного походження під час воєнного стану та післявоєнний час.	питання
2/3	Тема 4. Міжнародне та вітчизняне законодавство щодо контролю забезпечення благополуччя та добробуту тварин під час воєнного стану та післявоєнний час.	Розуміти зміст, структуру і функції міжнародного та вітчизняного законодавства щодо контролю забезпечення благополуччя та добробуту тварин, яких має дотримуватися міжнародна спільнота для захисту тварин і забезпечення однакових торговельних методів у вигляді правил, норм, настанов та інших документів під час воєнного стану та післявоєнний час.	питання
2/3	Тема 5. Державний контроль за благополуччям тварин	Уміти осмислювати та оцінювати сучасні правові та нормативно-правові документи, визначати їх основні тенденції, мету, завдання та відповідальність у сфері	питання

	під час воєнного стану та післявоєнний час	державного контролю за благополуччям та добробутом тварин та їх здоров'ям та дотримання порядку виробництва та обігу харчових продуктів, одержаних від тварин, підданих лікуванню та профілактичним обробкам, відповідно до концепції «Єдиного здоров'я» під час воєнного стану та післявоєнний час.	
2/3	Тема 6. Ветеринарно-санітарні заходи у сфері захисту здоров'я тварин під час воєнного стану та післявоєнний час.	Уміти застосовувати принципово нові підходи для забезпечення дотримання гігієнічних вимог та санітарних заходів відповідно до чинного законодавства та підзаконних нормативно-правових актів у сфері захисту здоров'я тварин під час їх утримання, годівлі, транспортуванні; уміти розробляти ветеринарно-санітарних заходів на основі кількісного і якісного аналізу ризику виявлення хвороб тварин та застосовувати процедури управління ризиком під час воєнного стану та післявоєнний час	питання
2/3	Тема 7. Системи простежуваності на потужностях з вирощування тварин. Аналіз ризиків під час воєнного стану та післявоєнний час..	Здатність демонструвати розуміння основних принципів сталого запровадження операторами ринку програм-передумов для розробки постійно діючих процедур, заснованих на принципах системи аналізу небезпечних факторів та контролю у критичних точках; виконання загальних та ветеринарно-санітарних вимог за вирощуванням тварин при застосуванні належних практик виробництва (<i>GFP, GMP, GHP, GCP</i>); системи простежуваності (<i>GSI</i>) – сучасної технології контролю в харчовому ланцюгу для підвищення рівня благополуччя, добробуту та здоров'я тварин і безпечності харчових продуктів під час воєнного стану та післявоєнний час.	питання
2/3	Тема 8. Визначення добробуту тварин як науки, методи досліджень, головні завдання, основні принципи концепції під час воєнного стану та післявоєнний час..	Уміти аналізувати основні завдання та принципи щодо контролю добробуту тварин; опанувати методик клінічних і лабораторних досліджень для контролю стану здоров'я тварин та дотримання порядку виробництва та обігу харчових продуктів, одержаних від тварин, підданих лікуванню та профілактичним обробкам, відповідно до концепції «Єдиного здоров'я» під час воєнного стану та післявоєнний час.	питання
2/3	Тема 9. Добробутна оцінка сучасних технологій виробництва продукції тваринництва і систем утримання тварин під час воєнного стану та післявоєнний час	Уміти здійснювати добробутну оцінку сучасних технологій виробництва продукції тваринництва і систем утримання тварин на основі забезпечення годівлі та гігієни тварин, клінічної діагностики хвороб тварин, етіології, патогенезу та епізоотології заразних захворювань тварин, зокрема транскордонних, основ епідеміології; гігієнічних умов утримання та експлуатації тварин для організації та здійснення передзабійної підготовки і гуманного забою тварин, проведення післязабійного	питання

		інспектування продуктів забою тварин під час воєнного стану та післявоєнний час	
2/2	Тема 10. Добробут і біотехнології та генна інженерія продуктивних тварин в умовах сучасних промислових, інтенсивних, інтегрованих в т. ч. племінних технологіях під час воєнного стану та післявоєнний час.	Вміти оцінювати системи і способи утримання тварин, безпечність кормів, кормових добавок тощо, технологічного обладнання, способів догляду, годівлі, а також забезпечення належного санітарного стану тваринницьких потужностей, враховуючи біотехнології та генну інженерію продуктивних тварин в умовах сучасних промислових, інтенсивних, інтегрованих в т. ч. племінних технологіях; аналізувати характеристику та особливості сучасних технологій вирощування тварин й виробництва під час воєнного стану та післявоєнний час.	питання
-/6	Презентація індивідуального завдання (<i>Simulationproject</i>)	Уміти отримувати законодавчу інформацію і результативно спілкуватися в науковому середовищі під час вирішенні професійних завдань; складати реферати, писати наукові статті, анотації і рецензії; презентувати та обговорювати результати власних наукових досліджень	Презентація лекції, семінари підсумкові опитування

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Богатко Н.М. Особливості впровадження системи НАССР на м'ясо-, молоко- та рибопереробних підприємствах України: навчальний посібник / [Н.М. Богатко, Н.В. Букалова, В.В. Сахнюк, В.І. Джміль]. Біла Церква, 2016. 285 с.

2. Лясота В.П. Добробут свиней (якість і безпека продукції): навчальний посібник для підготовки фахівців ОР «Бакалавр» ветеринарного та біолого-технологічного факультетів денної та заочної форм навчання/[В.П. Лясота, В.В. Малина, В.А. Гришко, Ю.О. Балацький, Д.А. Засекін, В.І. Козій, О.Г. Богачик, Н.М. Богатко]. Біла Церква, 2018. 40 с

3. Букалова Н.В. Нормативне забезпечення забою великої рогатої худоби (добробут тварин, якість і безпека продукції): навчальний посібник/ [Н.В. Букалова, В.І. Козій., В.П. Лясота, Н.М. Богатко, М.В. Утеченко]. Біла Церква, 2019. 182 с.

4. Коляденко Н.В. Зоопсихологія та порівняльна психологія: підручник/ Н.В. Коляденко. Київ: ДП «Видавничий дім «Персонал», 2019. 508 с.

5. Переліку підстав для здійснення позапланових заходів державного контролю за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин на період воєнного стану : Наказ Мінагрополітики та продовольства України від 03.01.2023 №5; зареєстровано в Міністерстві юстиції України від 06.01.2023 за № 33/39089.

6. Деякі питання проведення заходів державного контролю за дотриманням законодавства харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин, державного ветеринарно-санітарного контролю і ввезення на митну територію України у період воєнного стану: Постанова Кабінету Міністрів України від 07.05 2022 р. №537. <https://www.kmu.gov.ua/npas/deyaki-pitannya-provedennya-zahodiv-derzhavnogo-kontrolyu-za-dotrimanniam-zakonodavstva-pro-t70522>.

7. Wang X, Xu Y, Liang M, Gao J, Wang J, Chen S, Cheng J. Chinese Consumers' Trust in Food Safety Surveillance Sampling of Commonly Consumed Foods. *Foods*. 2022 Jul 2;11(13):1971. doi: 10.3390/foods11131971. PMID: 35804786; PMCID: PMC9265750.

8. EFSA Panel on Biological Hazards (BIOHAZ Panel); Koutsoumanis K, Alvarez-Ordóñez A, Bolton D, Bover-Cid S, Chemaly M, Davies R, De Cesare A, Herman L, Hilbert F, Lindqvist R, Nauta M, Peixe L, Ru G, Simmons M, Skandamis P, Suffredini E, Castle L, Crotta M, Grob K, Milana MR, Petersen A, Roig Sagués AX, Vinagre Silva F, Barthélémy E, Christodoulidou A, Messens W, Allende A. The efficacy and safety of high-pressure processing of food. *EFSA J.* 2022 Mar 8;20(3):e07128. doi: 10.2903/j.efsa.2022.7128. PMID: 35281651; PMCID: PMC8902661.

9. Baba FV, Esfandiari Z. Theoretical and practical aspects of risk communication in food safety: A review study. *Heliyon.* 2023 Jul 11;9(7):e18141. doi: 10.1016/j.heliyon.2023.e18141. PMID: 37539121; PMCID: PMC10395359.

10. Wani NR, Rather RA, Farooq A, Padder SA, Baba TR, Sharma S, Mubarak NM, Khan AH, Singh P, Ara S. New insights in food security and environmental sustainability through waste food management. *Environ Sci Pollut Res Int.* 2023 Mar 29;1–23. doi: 10.1007/s11356-023-26462-y. Epub ahead of print. PMID: 36988800; PMCID: PMC10050807.

11. Lee JC, Daraba A, Voidarou C, Rozos G, Enshasy HAE, Varzakas T. Implementation of Food Safety Management Systems along with Other Management Tools (HAZOP, FMEA, Ishikawa, Pareto). The Case Study of *Listeria monocytogenes* and Correlation with Microbiological Criteria. *Foods.* 2021 Sep 13;10(9):2169. doi: 10.3390/foods10092169. PMID: 34574279; PMCID: PMC8468768.

12. Sippel S.R., Dolinga M. Constructing agri-food for finance: startups, venture capital and food future imaginaries. *Agric Human Values.* 2023;40(2):475-488. doi: 10.1007/s10460-022-10383-6. Epub 2022 Oct 31. PMID: 36340281; PMCID: PMC9628504.

13. De Oliveira Mota J, Kooh P, Jaffrès E, Prévost H, Maignien T, Arnich N, Sanaa M, Boué G, Federighi M. First Survey about Current Practices of Environmental Monitoring Programs within French Agri-Food Industries. *Biology (Basel).* 2022 Jan 7;11(1):89. doi: 10.3390/biology11010089. PMID: 35053086; PMCID: PMC8772832.

14. Ammar K.A., Kheir A.M.S, Ali B.M., Sundarakani B., Manikas I. Developing an analytical framework for estimating food security indicators in the United Arab Emirates: A review. *Environ Dev Sustain.* 2023, Feb 22:1-20. doi: 10.1007/s10668-023-03032-3. Epub ahead of print. PMID: 36846351; PMCID: PMC9943759.

15. Ristaino J.B., Anderson P.K., Beber D.P. et al. The persistent threat of emerging plant disease pandemics to global food security. *Proc Natl Acad Sci U S A.* 2021 Jun 8;118(23):e2022239118. doi: 10.1073/pnas.2022239118. Erratum in: *Proc Natl Acad Sci U S A.* 2021 Oct 5;118(40): PMID: 34021073; PMCID: PMC8201941.

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів і перескладання: Письмові роботи, надані з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (- 10 балів).

Політика щодо академічної доброчесності: Письмові роботи підлягають перевірці на наявність плагиату та допускаються до захисту з коректними текстовими запозиченнями (не більше 20%). Використання друкованих і електронних джерел інформації під час складання модулів та підсумкового заліку заборонено.

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із гарантом програми.

Політика щодо виконання завдань: позитивно оцінюється відповідальність, старанність, креативність, фундаментальність.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Структурні елементи: Питома вага, %

Поточне опитування, тестування, кейси – заліковий модуль 1	20
Поточне опитування, тестування, кейси – заліковий модуль 2	20
Поточне опитування, тестування, кейси – заліковий модуль 3	20
Комплексне практичне індивідуальне завдання	40

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ:

За шкалою університету За національною шкалою За шкалою *ECTS*:

90-100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75-84	добре	C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64	задовільно	E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34	незадовільно	F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)